

Határozatból — valóság

Kidolgozták az ifjúságpolitikai feladatokat a tudományegyetemen

Tanszéki kollektívák, szakbizottságok, kari tanácsok és az Egyetemi Tanács; pártcsoportok, pártalapszervezetek és az Egyetemi Pártbizottság; KISZ alapszervezetek, kari és egyetemi KISZ bizottságok alapos vitái, közös megbeszélései után a közelmúltban a József Attila Tudományegyetem Rektori Tanácsa, Párt- és KISZ Végrehajtó Bizottsága összegezte és kidolgozta az ifjúságpolitikai határozataiból adódó egyetemi feladatokat s megkezdődött ezek megvalósítása.

Az egyetemi állásfoglalás kialakításáról, az eddigi eredményekről és a közeljövő feladatairól beszélgettünk Makc Ferencsel, Németh Józseffel, az MSZMP tudományegyetemi Végrehajtó Bizottságának ifjúsági felelőseivel és dr. Vastagh Pál egyetemi KISZ-titkárral.

KISZ vezetőkől pártvezetők

Beszélgetésünk elején megállapították, hogy az MSZMP irányelveinek kedvező visszhangja volt a JATE oktatói és hallgatói körében. Az eredmények nagy része egyelőre csak különböző elképzelések, javaslatok, törekvések formájában jelentkezett, tényleges megvalósításuk és továbbfejlesztésük a jövő feladata. A határozat, illetve állásfoglalás végrehajtásának eddigi eredményeként említhető: mindhárom karon lényeges mértékben erősödött a KISZ pártirányítása, amely kapcsolatos azzal, hogy különböző párt-szervek munkája az eddiginél fokozottabban vált ifjúságcentrikussá. Ez elsősorban a pártcsoportokban valósult meg; a pártalapszervezetek fokozottabban segítik a KISZ politikai munkáját; a pártvezetőségekben szép számmal vannak olyan fiatalok, akik nem régen még maguk is aktív KISZ munkások voltak. (Az egyetemi párt VB-nek két ifjúsági felelőse van, az egyetemi pártbizottságnak hat tagja KISZ korosztályú, közülük egy hallgató). Az egyetemi VB igen gyakran foglalkozik az ifjúságot érintő kérdésekkel, — például a hallgatói pártépítés, menzaproblémák, a KISZ vezetés személyi kérdései, KISZ választások.

Az állami munka vonatkozásában jelentős eredmény, hogy a szakbizottságok (szekciók) és a hallgatók között rendszeres „párbeszéd”, véleménycsere kezd kibontakozni. (A hallgatók észrevételeit már nem egy esetben követi eddig is dékáni intézkedés). Az egyetemi vezetés szervezni kezdte tizenöt hallgató speciális kiképzését a menzai ellenőrzés tökéletesítése céljából.

A KISZ munka területén sok eredménnyel járt már eddig is, hogy a hallgatói véleménynyilvánítás mértéke minden fórumon megnőtt; eredményesnek bizonyultak a strukturális változtatások, a TTK esetében a hármas tagolás, valamint a jogász első évfolyam kettéválasztása; az egyetemi KISZ VB több lépést tett az egyetemek közötti kapcsolatok kialakítása terén.

A megoldás késik

Mint a beszélgetés további részében kiderült az eredmények mellett van néhány olyan kérdés, amelynek megoldása érdekében már ebben az évben előbbre kellett volna lépni.

- Például az állami munka területén;
- a különböző szabályzatok megismerése, betartása,
- az egyetemisták sportolási lehetőségei anyagi feltételeinek javítása,
- önálló egyetemi menza,
- A pártmunka területén:
- a pártmegbízások rendszerének elvi és gyakorlati kidolgozása.
- A KISZ munkában:
- olyan munkaterv készítése, amelyből valamennyi KISZ-tag lássa és végezze a ráháruló feladatokat,
- pártpolitikával való fokozott foglalkozás,
- a szervezeti fegyelem erősítése.
- A szakszervezeti munkában:
- a hallgatók beszervezése a kari alapszervezetekbe,
- az V. évek gyakorló iskolai munkájának segítése.

Színvonalas tájékoztatás

Az itt felsorolt lehetőségek és teendők mellett természetesen még számos más lényeges feladat is van. Ezeket foglalják össze az intézkedési tervek, amelyek konkrétan tartalmazzák az ifjúságpolitikai határozatból adódó állami, párt és KISZ feladatokat.

Az irányelvekből következő állami feladatokat tervezte — többek között — tartalmazza, hogy

— a tanszékek tanévzáró értekezleteiken az oktatási anyagokat korszerűsítési szempontból vizsgálják át, a tematikai további javítása érdekében,

— a szakcsoportokon belül a lehető leggyorsabb eljárás érdekében még a következő tanév előtt meg kell tárgyalni, az oktatás néhány fontosabb módszertani-tartalmi kérdését (például a számonkérési követelmények összehangolása; a számonkérés módjai; a megajánlott jegy; a szakdolgozatok-diplomamunkák; szemléltetés stb. kérdéseit.)

— az eddigieknél fokozottabb mértékben gondoskodni kell a hallgatók írásos tananyagával való ellátásáról, mégpedig mind a tartalmi, mind a technikai értelemben... Saját lehetőségeinkkel élve állítsunk elő színvonalas oktatási segédanyagokat. (Kiegészítő jegyzet, útmutató, példatár stb.) stb.).

— Az állami vezetésnek állandóvá és tervszerűvé kell tennie a megfelelő szintű KISZ vezetés tájékoztatását a hallgatókat érintő fontosabb tervekről, döntésekről,

— az egyetemen folyó nyelvoktatás hatékonyságának növelése szempontjából szükséges központi lektorátus kialakítása.

A párt-szervezet intézkedési terve — sok egyéb megállapítás mellett — lezögezi, hogy

— a pártcsoportok az alapszervezeti KISZ munka javítása érdekében a jövőben rendszeresen hívják meg az alapszervezeti KISZ-titkárokat a pártcsoport ülésekre a hallgatókat közvetlenül érintő napirendek tárgyalásánál... A nagyobb létszámú pártcsoportok választanak tagjaik közül ifjúsági felelőst,

— a párt-szervezet megfelelő vezető testületei kötelesek ellenőrizni az ifjúságpolitikai határozat vitájában született határozat, intézkedési tervek megvalósítását,

— a párt VB tárgyalja meg az egyetemi pártmegbízások rendszerével kapcsolatos lehetőségeket, teendőket,

— a pártcsoportok fordítsanak nagyobb figyelmet az egyetemi oktatók és kutatók utánpótlásának tervszerű nevelésére,

— a pártalapszervezetek a jövőben dolgozzák ki a kollégiumi nevelőmunkát,

ka hatékonysága növelésének lehetőségeit, s tegyenek meg mindent a munka színvonalának emeléséért,

— a párt VB tüzze napirendre a tizenöt éves felvételi korhatár bevezetéséből adódó új feladatok megbeszélését.

Követelményrendszer

A KISZ intézkedési terve számos egyéb feladat között kimondja:

- olyan követelményrendszert kell kidolgozni, amelynek alapján a hallgatók KISZ munkája egyénileg is jobban értékelhető.
- meg kell vizsgálni a vezetőképzés helyzetét, s olyan rendszert kell létrehozni, amelyben a politikai képzés párosul vezetési ismeretek közlésével is.
- a különböző tanácsokban levő hallgatói képviselők beszámoltatását rendszeresebbé, folyamatosabbá kell tenni, ugyanakkor ezeknek a képviselőknek munkájuk során minél szélesebb hallgatói közvéleményre kell támaszkodniuk.

Mindhárom intézkedési terv leszögezi, hogy az illetékes fórumok minden tanév végén térjenek vissza az intézkedési tervek teljesítésének értékelésére, az új körülményeknek megfelelően egészítsék ki azokat.

Természetesen az itt felsoroltakat, illetve az ifjúságpolitikai határozat és állásfoglalás realizálása — mint ahogyan azt a beszélgetés résztvevői is megállapították — nem lehet kampanyfeladat. Megvalósításához az egyetem valamennyi oktatójának és hallgatójának szemléletbeli változására, a KISZ-titkárok és a hallgatók közötti kapcsolat javítására, valóságos tevékenységre van szükség.

Nemesek és nem nemesek?

Az igazság egyik fele

Tizenvalahányan ültek körülöttem. Ki fehér, ki kék köpenyben, ki más munkahelyen. Adminisztrátorok, laboránsok, technikusok, műszaki dolgozók — középkáderek a Természettudományi Karon. Azért gyűltek össze, hogy beszéljenek gondjaikról, bajaikról. Hogy panaszkodjanak? Így is írhatom, mert valóban panaszkodtak. Nem túlzok, hiszen csak arról beszéltek, „ami nincs rendjén”, „amin változtatni kéne”, „amit már milliószor elmondtunk és nincs semmi foganatja”. „amit most is csak azért említettünk, mert miért ne, bár nem hiszünk, hogy valami is változhat”, „ami biztosan visszaút majd valamilyen módon” — ahogy ők kommentálták.

Adminisztrátor vagy könyvtáros?

Dr. Dzubay Miklósné adminisztrátor kezdte a beszélgetést. Azt sémlemezte, hogy az adminisztrátori munkakörben dolgozók többen tanszéki könyvtárosi munkát is végeznek. Nem tartja jogosnak, egyrészt mert lényegesen több munkát jelent, másrészt mert nem fizetnek érte. Nyáron például két hónapig leltározta. Ugyanakkor van olyan tanszék, ahol önálló könyvtáros is van. Nem lényegtelen az sem, hogy szak-könyvtárakról lévén szó, mindenképpen szükség lenne képzett könyvtárosra. Igaz, nemrég kötelezővé tették egy 1 hónapos tanfolyam elvégzését. Nem lelkesednek az ötletért, már csak azért sem, mert erről még meg sem kérdezték őket. Egyébként vállalnák a többletmunkát, csak fizessék meg. Az általános véleményt summázta Fazekas Zoltán mechanikus, amikor arról beszélt, hogy sokszor és sok mindenben döntenek nélkülük. Úgy érzi, vannak olyan — talán aprónak tűnő — kérdések, amit egy műszaki dolgozó jobban észrevesz. Ha szóvá teszi, hamar megkapja a magáét: — Minek üti bele az orrát? Nem rá tartozik!

Sok példával igyekeztek ezt bizonyítani is. Hogy csak a leglényegesebbet említsem, úgy gondolják, a műhelyek pénzkeretének felhasználásánál valóban megkérdezhették őket. Hiszen jobban el tudják dönteni, — hogy például egy bizonyos marószerszámmra éppen szükség van-e vagy nincs —, mint egy oktató.

„Igaz, hogy az egyetem elsősorban oktatási intézmény, de jó lenne néhány kérdésben figyelembe venni, hogy oktatókon kívül mások is dolgoznak itt.”

Több megbecsülést!

Ehhez a témához érve szinte mindnyájan bekapcsolódtak a beszélgetésbe. Úgy tűnt, ez a legfájdalmasabb és leg-sérelmesebb pont.

— Üzemekben, vállalatoknál jobban törődnek a dolgozókkal. Itt azt kell éreznünk: „örülj, hogy itt lehetsz”.

Lekezelnék bennünket. Jön egy papír; megtudjuk belőle, hogy ezt vagy azt kell csinálni, nincs beleszólásunk. Ha mondunk valamit, akkor mindjárt mi vagyunk a „hözöngők”.

— Az az igazság, hogy elrontják az ember szájáját. Elrontják a munkakedvet is.

— Letolnak bennünket, pálcát törnek feletünk anélkül, hogy meggyőződnenek, kinek van igazsága.

Szigeti Kálmán elektrotechnikus ezzel kapcsolatban régi munkahelyére hivatkozott. Ott elmondhatta, ha valami sérelem érte. Szembesítették a feleket — ha valamilyen vizsárról volt szó — és mindig kiderült, kinek van igazsága. Úgy tapasztalta, itt ez nem történik meg. Ha valami ellen apellálni akar, nincs is hová fordulnia.

Már jócskán benne voltak a kényes kérdések felsorolásában, amikor egy maliciózus megjegyzést is meghallottam. „Erdemes egyáltalán beszélni? Betörök a fejünkbe és akkor mi lesz? Igaz, közel van a Sebészeti Klinika”.

De azért folytatták tovább: — Lekezelő modorban beszélnek velünk, megsértik az önértékünket. Ez érdektelenné teszi az embert. Előbb szól, aztán vállat von, majd hátat fordít, végül teljesen nemtörődöm lesz.

Középkáder nem lehet vezető?

Valahányan hozzászóltak, valamilyen módon rátértek a „vezetők—beosztottak” örök kérdésére. Juhász László üvegtechnikus szerint minden belső „huzakodás” itt kezdődik. Mert van olyan főnök — mondta —, akinél többet tudnak a beosztottjai. Vagyis a maguk szakterületén ők igazán kiválóak. Bartos Tibor műszaki ügyintéző, aki ezt a munkahelyet ismét csak egy üzemmel, vagy vállalattal hasonlította össze, elmondta, hogy itt a műhelyek vezetői mindenütt diplomások. Ahogy egy üzemben a gépésztechnikus művezető képes 20—25 embert irányítani, úgy nem valószínű, hogy itt egy technikus se lenne alkalmas vezetőre. Nem biztos, hogy egy fizika tanári diplomával rendelkező vezető úgy ért az elvégzendő feladatok „hogyann”-ához, mint valamelyik kiváló képzettségű beosztottja.

Szakképzettségről, anyagi megbeesülésről beszélve felvetették azt a gondolatot, hogy miért nincs kiemelt munkák, akinek bérezésén is megmutatkozik ez a különbség. Bizonyosan lennének erre alkalmasak is, hiszen itt sokan egyedül végzik el azt a munkát, amit egy vállalatnál 2—3 ember csinál. Itt valaki egy személyben raktáros, anyagbeszerző, tervező és kivitelező is. Természetesen szóvá tették már ezt, és azt a választ kapták, hogy nem kaphatnak több fizetést, mint az oktatók.

Fazekas Zoltán egy hasonlattal próbálta illusztrálni helyzetüket: „Feudális intézmény az egyetem, ahol a nemesek a diplomások, a nem nemesek a középkáderek”.

Később elhúzódtak a beszélgetés. Számtalan más lényeges és kevésbé lényeges kérdésről is beszéltek. Többek között arról, hogy a műhelyek szociális ellátásával is bajok vannak, (megígérték, ennek utánanézek és egy másik cikkben lapunk visszatér rá) hogy lakáshoz jutásánál is gondolhatnának a középkáderekre, hogy az oktatók-dolgozók KISZ alapszervezetének vezetőségében miért csak egy dolgozó van, hogy a kisgyermekes családnyak laboratóriumi ügyelete este nyolcig is elhúzódik, hogy az egyetemen 25—30 éve dolgozó és nyugdíj előtt álló középkáderek fizetését legalább 4—5 évvel nyugdíjazás előtt emeljék fel.

Olyan dolgokat mondtak el, amelyek meghallgatása után joggal kérdezhettem: — Miért dolgoznak mégis itt? Válaszaik: — mert már megszokták itt; — a magasabb igényű szakmai munka miatt; mert úgy érzik, hogy a tudományos munka előrelépésében ők is részt vesznek; mert 10—15 évi szolgálat után már nem változtatnák munkahelyet.

Befejezetlen marad a riport, mert csak azt írtam meg, amit ők mondtak el. Ide kívánczok azok véleménye is, akikről, akik ellen, és még azoké, akikért mondták el mindezt. Úgy gondolom tehát, nem is tehetünk pontot e kérdések végére. Visszatérünk rájuk; szívesen leszek jegyzője annak a beszélgetésnek is, amelyben a „másik fél” nyilatkozik az itt elhangzottakról.

SARKADI NAGY EMILIA

Könyvek között a klinikakertben

Eppen elszámolás közben zavartam meg. Nagy munka, egy évben egyszer kell nulláig elszámolni. Mégis készségesen félbeszakította, hogy beszéljen magáról, munkájáról. Köves Györgynek hívják, de vevői legtöbbszörnek egyszerűen csak: Gyuri. Négy éve dolgozik már a klinikakerti könyvesbódiában, sokan ismerik — sokakat ismer. Vásárolóinak legnagyobb része törzsvevő. Ismeri érdeklődési köriüket, izlésüket — mindig tudja, hogy kinek milyen könyvet ajánljon, vagy tegyen félre. ... Elmesélte, hogy egy régi vevője, aki azóta már Siófokra került, még most is tőle vásárolja összes könyvét. Amikor lejön Szegedre, átnézi a számára félretett könyvcsomót — láttam, most is már egy polcra való gyűlt össze — és csupán néhány darabot nem vesz meg belőle.

Nincs még egy éve, hogy megkapta a klinikakert az új üvegfallú könyvesbódot. Nem is bódé ez — már valóságos kis üzlet. Amíg az egyik sarokban elhelyezett kényelmes fotelokban ülnek és beszélgetnek, addig Köves György edesanyja látja el a vevőket. Ot egyébként szintén jól ismerik a könyvet keresők, mert nyugdíjas kora óta itt segít fiának. Így tudja azt is megoldani, hogy könyvhétben vagy a karácsonyi könyvvásár idején két helyen, a boltban és a klinikákon is árulnak.

— Kis összecsupukható asztallal, mint „vásári János” járom az osztályokat. Nekem is érdekes, mert a forgalom után keresek, de a vevők is örülnek ennek.

Arra kért, feltétlenül írjam meg, hogy sok segítséget kap az orvosegyetemről. Csupán egy problémája van. Soha nem tudja meg, ki az, aki az egyetemről más munkahelyre távozik. Azért fontos ez, mert forgalmának 90%-át a részletvásárlások teszik ki. Nem egyszer fordult már elő, hogy Köves György kitartó nyomozás után sem találta meg azt, aki munkahelyét változtatva jelentős summával maradt adós.

Mi lehet a megoldás? Ipari vállalatoknál csak akkor adják ki a távozó munkakönyvét, ha többek között a könyvtáros is igazolja, hogy semmilyen tartozása sincs. Ehhez hasonló határozatot hozhatna az orvosegyetem vezetése is.

Es végül arról faggattam, milyen könyveket keresnek leginkább? — Túlnyomórészt szakirodalmat, de ezekből sajnos nagyon kevés jelenik meg. Szívesen vásárolnak a könyvvándorlásokból. A slágert most éppen a Forsyte Saga — előjegyzésem van belőle. Sokan keresik Sienkiewicz Quo vadis át is. Krimet — kikapcsolódásnak — elsősorban az értelmiségiek vásárolnak.